Negyedik évfolyam. 49. szám. Székely-Udvarhely, 1898. december 4.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉCI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Papok, tanitók- és községi előljáróknak egész évre 3 frt, a tanitó-egylet tagjainak, községi és körjegyzőknek 2 frt 50 kr. — Egy példány ára 8 kr.
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
BETECH PÁL.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 2 kr, azonfelül, 1 kr magánhirdetések [] cm-ként 3 kr, többszörö közlésnél 2 kröt köztöltetnek. — Bélyegdij külön 30 kr. — Nyilt-tér sora 50 kr
Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.
Hirdetéseket e hly részére elfogad minden hirdetési iroda

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BETECH PÁL könyvnyomdája és könyvkötészete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdekló közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Háziparunk.

Az Országos Iparegyesület háziipari szakosztályát ujjászervezte. Ezen szakosztály most nagyobb akcióra indult, hogy sokaknak hasznos foglalkozást nyujtson és népünknek otthon, saját szegényes lakásában kenyeret adjon.

Ez a tevékeny egyesület — ismerve a társadalom kötelességeit, a felebaráti szeretet és a közjólét megvalósitása szempontjából — erejéhez mérten fel akarja karolni a fejlesztést, hatni akar a magyar fogyasztó közönsége a háziipar termékeinek kelete érdekében és közbenjárni ott, a hol a háziipar érdeke megkivánja.

Szorgosan keresi az érintkezést egyrészt azokkal, a kik a háziipar fejlesztésével eddig is foglalkoztak, másrészt pedig azokkal, a kiknek érdekében társadalmi uton tenni és eredményeket felmutatni akar.

A néppel való közvetlen érintkezést sem téveszti szem elől, de *főképen azok közeledésére számit, a kik a nép érdekében a helyi vagy vidéki szükséghez megfelelőleg a képviseletet, közbenjárást, vagy áruközvetitést eszközöli.*

Vármegyénk iparfejlesztő bizottsága, élén Haller János g. ól főispánukkal, mint a bizottság tevékeny elnökével: *a közbenjárást* másnak nem engedi, sőt azt a multban felsőbb helyen is elismert tevékenységével s odaadó ügyszeretettel teljesiti. Ebben meg vagyunk győződve.

Azonban *a képviselet és áruközvetités* nem kevésbé fontos, hazafias *felkarolása* **városunk kereskedőit illeti;** nem ingyen, hanem igen mérsékelt provisio mellett. A külföldről importált áruk melleit megérhet népünk háziipari készitményeje is. Ne áltassuk magunkat és másokat tovább, hogy hazai s helyi készitményeinket nem veszik.

A legtobb esetben vevónk azt vásárolja, a mit leginkább ajánlunk. A jó és szakértő kereskedő *mindent elad.* Annál inkább eladhatja székely háziipari készitményeinket, mivel azok jobbak, tartósabbak. Egyszersmind hazafias kötelességet teljesit ugy az eladó, mint a vevő és fogyasztó s szegény népünket pénzhez juttatva, ez által megmentjük haránknak.

Adjunk pénzt népünknek becsületes munkájáért. Ne küldjük filléreit külföldre, hogy ók (népünk) is utána vándoroljanak.

Kereskedő, iparos, hivatalnok — közvetlenül és közvetve a néptól kapja jövedelmét. A silány termési évek nem képesek kárpótolni, jövedelemhez, pénzhez juttatni a népet. Ma-holnap az ügy viszonyult helyzet megboszultatja magát.

Már most is elenyésző cseléség, a mit népünk keszpénzért vásárol s általában csakis a legszükségesebbekre szoritkozik. Hova-tovább mind kevesebbet veszen s azt is — ha még lehet — hitelre. Hitele azonban már nincs. Tehát nélkülöz s mikor ezt sem birja, elemésztí magát vagy kivándorol Romániába; oda, honnan legtöbb esetben tér vissza soha.

A székesfőváros irányadó köreiben lázas mozgalom van s nekünk sem szabad tétlenül maradni. Kereskedőinke nagy feladat vár e tekintetben is.

Dézsy Testvérek, Farczády K. Károly, Flórián Dogdon és fia, Gál János, Gyertyánffy Jónás fiai, Máthé János, Persián János stb. tekintélyes kereskedőink igen sokat tehetnek ezen ügyben. De különösen Persián János, ki a székely szóttesek képviseletét és közvetitését, ismert hazafias érzelmeinél fogva, bizonyára elvállalná.

Székely népünk, mely oly buszke volt arra, hogy ő senkinek sem adósa, s mely szálló ige gyanánt gunyolta a kölcsönkérést: »csufabb a kölcsonkérésnél« szavakkal — elvesztette vagyoni függetlenségét.

Itt szürgösen tenni kell. S épen azért üdvözölve az Országos Iparegyesület háziipari szakosztályának mozgalmát, örömmel csatlakozunk Borszéky Soma székely hazánkfia elismerést érdemlő szavaihoz, melylyel a szakosztály közelebbi ülésén jóvóre nézve figyelembe ajánlta a székelyföldi háziipar bemutatását is.

Tartsuk tehát hazafias kötelességünknek a szakosztály ebbeli működését támogatni. Ne fordulunk el nemes intentioitól, melyek vezérelik. Hanem bizalommal, ószinte jóakarattal tájékoztatva mindenről, a mi a közös érdekü ügyet illeti, jó és rosz momentumokról: fogadjuk örömmel, készségesen a felénk, közvetve és közvetlenül a népnek nyujtott segitő kart, azon rendithetlen meggyőződésben, hogy összetelt erővel biztosabb a siker és a fejlődés utján való haladás! . . .

A szakosztálynak szóló minden közlés, tudósitás vagy kérés az Országos iparegyesület igazgatójához, Gelléri Mór kir. tanácsos, egyesületi igazgató nevére (Budapest, Uj-utcza 4. sz.) intézendő.

A jánosfalviak ünnepe.*

(Kéz czikk.)

— II. Ürmös Károlynak. —

Kézi munka után élő földmives nép papja vagy. Ne kerüld a kézi munkát. Sokszor szükséged lehet rá s a találékony kézi ügyességre. Csupán egészségi oldalról is ajánlatos. De másfelől gyakorlatilag is meg kell mutatnod, hogy a kézi munka nem szégyen és nem paradicsomi átok, hanem erdőgüzző és nemesitő eszköz. Rövid idő mulva meg kell ismerned a kenyérszerzés különböző módját s főleg azt a tért, melyen néped munkog. Tehát mezőgazdasági, ipari forgalmi stb. tanulmányokra is van szükséged, különben működésedet nem tudod kaposlatba hozni a gyakorlati élettel s beszédeidnek nem lesz kivánt eredménye. Ezeknek csak a *gyönyörködtetés,* hanem a *tanulás* a fő czélja. Érények és bűnök a gyakorlati élet szülöttei s annak ismerete nélkül nem birsz sikerrel működni. Az elvont dolgoknak elvont formában való, bár zengzetes beszélése még egyetemi tanszéken sem mutat fel eredményt. A hallott és olvasott legszebb eszmék munka és gyakorlat rostáján tisztulnak meg s lesznek haszonvehetők.

A legnagyobb államférfiak nem lehetnek el hittanai ismeretek nélkül. De bizony a legnagyobb papoknak is sok mindent kell tudni a teologián kivül, különben nem tudnának a hullámzó társadalom aramlásának felszinén s nem lehetnek irányadók, a mint lenniök kellene. Ha pap, tanár stb. nem ismeri, hogy közigazgatás, törvénykezés stb. mit végez, nagyon könnyen elhiszi, hogy csak az ő tudománya ér valamit. Ez pedig téves és a nevetségig menő szükkörü felfogás s előbb-utóbb cserben hagyja.

Szapolyai János Zsigmond fejedelem szakszerüen vezette Nagyváradon a teologiai országos vitát. Bethlen Gábor fejedelem az egész fejedelmiszt, főleg a *Példabeszédek könyv nélkül* tudta. Kapisztrán János barát Hunyadinak nagy segitségére volt nemcsak a keresztül, hanem hadi véleményivel is.

Darkó bácsi sokat olvasott és irta s tullelül szántott, vetett, gereblyézt. Egy jól ismert királyi ügyész a kis városának értelmesebb lakatosabbil mulakatosokat csinált szakszerü utasitásával. Papi ember volt az egyik legiránytalóbbik gépnek, az óranak feltalálója. Chauning (olv. Cseuning) amerikai pap most az iparosoknak, majd a kereskedőknek s tovább másoknak tartotta felolvasásait nagyvárosi pap létére a Oiasz-országban egy barát teremtette az egyik legnagyobb iparielepet és kaposlatos, ingyenes, nagy szakiskolát. S végül Jézus törő legyre ismerte meg fogialkozását. Ounan vette legszebb és legtaháosabb példázatait. Minden idők legnagyobb prófétája létére maga is ács volt 30—32 évvel.

Ma az összes felsőbb fiu- és leányiskolák nagyrészt elszakitották az ifjusságot a kézi munkától. Csak szemszurasból van, a mi van. Semmittevő, élhetetlen, gögös, követelő urfinak és kisasszonynak nevelik a legnagyobb részét. Igényeiket nem lehet kielégiteni.

* E kiváló tanitó olvasóink, főleg az egyházi, iskolai és nevelési lapok és füzetek kitünő Egyelmére ajánljuk. Szerk.

TÁRCZA.

Irodalmi esemény.

— A Nagy Képes Világtörténetről. —

(A „Székely-Udvarhely" eredeti tárczája.)

Esztendő munkája lesz,[1] mig teljességében fekszik majd előttünk az a hatalmas munka, melyet dr Marczali Henrik vezetése alatt a mai történetirás legjobb mesterei irnak, a Franklin-Társulat és Révay-Testvérek Irodalmi-Intézete pedig most kezdi füzetenként a magyar közönség körben terjeszteni. A ki csak egy füzetket látja, meg nem lesz vele tisztában, hogy épen nemzeti szempontból micsoda korszakos lépését jelenti ez a munka a magyar tudományosságnak, mert czek a füzetek még ott járnak az emberiség bölcsőjére körül a nem tüntik fel ennek az uj világtörténetnek azt a legbecsesebb ujdatát, hogy nemzeti szemmel kutatja s kiséri mindenhol a magyarság eletét, szerepletét, a világnak való összeolvadását. A magyar nemzet ugyanis kési gyermek és öreg népek dölteke már a sirba, mikor ő még csak először látja a napvilágot. De innen azán egészen uj a metodus és az olvasó amulva fogja látni, hogy a világ nagy koncerzetében hogyan vesz részt egy az a kis melodia, melynek lebecsesebb, mert a mi melodiánk, a mi történetünk.

A nemzeti szem, mely a nagyvilág sokadalomban is meglátja a kis magyarságot, mint gyermek az édes szülőjét, az teszi ezt az uj világtörténetet teljesen magyarra s a kőötnegy már a munka derekán eszre fogja venni, hogy ez az ebő világtörténet, a mely igazán magyar.

De tájékoztatást ad már az első füzet is, a melyben dr Marczali Henrik becsey előszava ily vázuja a munka tervazat.

„Szép és költi volt a klasszikus világ felfogása, mely az emberiség bölcsőjo lóre helyezte az aranykort. Mély értelmü a bibliai hagyomány, mely a paradicsom kertjében látta az első emberpár házát, honnét Isten haragja üzte ki és tette „e munkás világ bele." Talán még elragadóbb a mult század bölcselőeinek álma, hogy az emberiség a felvilágosodás utján ellenállhatatlanul haladt a boldogság és tökéletesedés magasabb czéljai felé. De a történetirás hiába keresi az Edent a földön: legrégibb hagyományunk is háboruról, pusztulásról, inségről szólnak. A haladás végtelenségét sem látja teljesen igazolva. Nagy a miesikhez hasonló kulturak vesztek el: nem mondig volta jobb az erősebb is. Eszközjuk az egyes nemzetekben felmerülő, erőre jutó dicjelenségek, látjuk őket küzdeni, győzni, majd elomlani. Bukásuk okait megtaláljuk magokban, megtaláljuk a helyettük felül kerekedő eszmék nagyobb erejében és hatásaban. De oly határozott elvet, mely akár folytonos haladásnak, akár folytonos emelkedést jósolna, nem lelünk. A történet lényege a küzdelem, a változás; mig az emberiség el, ép oly kevesek ismerheti a menynyorság esendőt, mint a sir nyugalmát. Erjük be ezért a fejlődés szorenyebb nevével, vizsgáljuk a tényeket, ösvendjünk az emberi lélek sokféle tevékenységének zsenileiétén: a legrejtettebb okok, a legmélyebb és legáltalánosabb törvények felderitésére tudomány nem vállalkozhatik.

Lemondtason, gyengeségünk fájdalmas beismerésén kezdjük. De midőn szükebbre vontuk a határt, kizárva körünkből hiredzt, a mire csak a vallás, vagy az elvont elmélkedés mondhat kézz felelet, mégmindig óriásnak, szinte megdöbbentőnek látszik feladatunk, Nagyobbat ennél alig tehet maga elő az emberi elme."

Midőn ügy szükebbre vonta a határt, sokkal határozottabban folytatja:

„Az emberi közösség élete az, melynek megismerése feladatunk. Egyének, rendek, sőt nemzetek is csak annyiban érvényesülnek, a mennyiben munkájuk az egésznre visszahatt. Egy embernek, vagy nemzetnek élete csak annyiban történet, a mennyiben rósze a világtörténetnek. Magában, külön állitva, érthetetlen, előzményei, hatásai csak az egésznek reá való befolyása és az, mivel munkájával az egésznek fejlődésehez járult, magyarázhatja meg.

Nem marja ki ez a fejlődés az egyesek, osztályok és népek művének hanyatlását. Minden, a mi [illegible], egyes emberből indul ki, mindennek előbb aránylag esekély körre van hatása, csak azután szövődik be az egész kornak tudatába és vallik küzdelem és átalakítás utján általános történeti tényező. A mi az egyén, vagy nemzet életéből nem az ilyen munkára, vagy küzdelemre vonatkozó, az nem is történet. Minden személyes vagy nemzeti munkának az általánosra való hatásának mérőgelése adja meg perspektiváját, czélját és mit talán a megszorités által egyes vonásokból veszit, azért bő kárpótlást nyujt a szintérnek, a melyen megelenik és működik, jelenti magyaság. Elszigetelt ember vagy állam nincs: minden csak egy-egy láncszem az emberiség nagy láncolatában. A legnagyobb is csak a közösség körében érvényesülhet és a legkisebbnek fontossága és munkája is hozzájárul az általános fejlődés müvéhez.

Kölcsönö jutottunk problémákhoz. Vezetőink tehát nem lehet egyésieség, bárminé kiválo az, meg csak nemzet vagy állam sem, bárminé hatalmas tudatának magokban a történetnek kőrön. Ugynyunkat azok az eszmék állapitják meg, melyek a történet körében, felmerülnek, mozgást, küzdelmet, változást idézve elő. Nem magok az eszmék, hanem megvalósulásuk előbb csekély körben, azután általanossá lásával, azon számban, hogy állandók, maradandók legyenek: intézmények állnak. Midőn az eszmék, intézmények, pártok, társadalmi, vagy gazdasagi szükségből megszülnek, magán viseli eredetének, születésének bélyegét, nem elvont, hanem bizonyos, tényleges feltételek közt jött létre és megtesesülése, állandósása soha sem megy végbe anélkül, hogy az illető lőrök, a szükségaskóhoz, saját viszonyaikhoz és gondolkodási módjukhoz ne szabnák. Az általánosnak és részletesnek ez a folytonos érintkezése a történet műhelyének legszebb, legtarkább szövedéke. Ismétlés, egyformaság nem fordulhat elő benne, minden eső, tartlanyti egyöntetű a leghatalmasabb külső befolyással szemben is megtarja egyénisége. Mint a napsugár, mely egyformán világitja be a földet, de kőlönbőző szinekben verődik vissza a tárgyak minőége szerint, melyekhez ért.

Ezáltal következik aztán, hogy általánositásnak: állandó tényezők alkotásnak a történetben, hiszi helye. (Vége köv.)

[1] Ez a munka ugy van, hogy a Franklin-Társulat és Révay-Testvérek Irodalmi-Intézete 10 füzetben, minden füzet 10 ivnyi terjedelemben, 10 hónap alatt, a mikor a munka a Kossuth Lajos-utcza 18. szám alatt levő szerkesztőségben van, 10 forintért, a mikor pedig a Révay-Testvérek Irodalmi-Intézete Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 12 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 14 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 16 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 18 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 20 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 22 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 24 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 26 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 28 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 30 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 32 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 34 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 36 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 38 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 40 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 42 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 44 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 46 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 48 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 50 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 52 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 54 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 56 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 58 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 60 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 62 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 64 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 66 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 68 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 70 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 72 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 74 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 76 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 78 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 80 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 82 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 84 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 86 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 88 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 90 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 92 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 94 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 96 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 98 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 100 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 102 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 104 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 106 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 108 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 110 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 112 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 114 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 116 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 118 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 120 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 122 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 124 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 126 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 128 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 130 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 132 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 134 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 136 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 138 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 140 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 142 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 144 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 146 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 148 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 150 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 152 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 154 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 156 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 158 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 160 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 162 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 164 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 166 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 168 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 170 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 172 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 174 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 176 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 178 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 180 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 182 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 184 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 186 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 188 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 190 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 192 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 194 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 196 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 198 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 200 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 202 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 204 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 206 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 208 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 210 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 212 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 214 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 216 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 218 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 220 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 222 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 224 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 226 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 228 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 230 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 232 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 234 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 236 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 238 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 240 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 242 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 244 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 246 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 248 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 250 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 252 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 254 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 256 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 258 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 260 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 262 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 264 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 266 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 268 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 270 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 272 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 274 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 276 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 278 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 280 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 282 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 284 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 286 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 288 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 290 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 292 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 294 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 296 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 298 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 300 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 302 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 304 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 306 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 308 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 310 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 312 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 314 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 316 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 318 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 320 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 322 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 324 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 326 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 328 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 330 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 332 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 334 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 336 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 338 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 340 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 342 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 344 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 346 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 348 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 350 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 352 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 354 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 356 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 358 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 360 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 362 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 364 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 366 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 368 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 370 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 372 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 374 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 376 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 378 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 380 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 382 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 384 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 386 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 388 forintért, a mikor pedig a Franklin-Társulat Budapest, Uj-utcza 4. szám alatt van, 390

Panaszol és szenved, de nem dolgozik. S tulfelül a magas északról indul meg a Slöjd (kézi munka) nevelésiani eszméje. Országos segélyjével és nagy lármával megtelepket kell alakítani a könnyelmüen elhagyott, szándékosan kipusztított faj terebélyes fák helyére csemeték plántálásra, mely lassan halad, nincs elég kéz az öntözéshez, mert az iskolákban nyert urias szellem és irány nem engedi. Mily óriási káros tévedés, mily nevelésre valami s mekkora kellő segélye tanuli erő a tanügyi rendszert, az összes tanári és tanítói kart, illetve ezeknek ily szellemben nevelőit, mert az ifjuságot az élelbül kineveltek s a nagyközönség megyen utánok. A 60 os és 70-es évek még nem igy nevelték. Ivtan a vallódó ősiyedés egyik oka. Így a nemzet drágán nevelt ifjuságának fél vagy harmadrésze nem válik be munkásnak, elzülik. Tíz évi átlagban akkora veszteség, mint egy véres hadjárat. Pedig nagy hiszem, hogy e nemzetnek mincs elkésnyi való ifjuságs s meg sincs erre kellő figyelem fordítva intézö és alkalmas körökben! . . .

Ha nevelésednél fogva talán részese leznél ennek a bünnek, vetkezd le azonnal s légy nyugodt tanítósere.

Népünket a munka, takarékosság, de főleg az erkölcs mentik-ti meg. Ez pedig amazokhak a következménye A papi és tanítói ihar erőke meg-ezt jól csalódjónval együtt s cselekedje és tanítsa saját példájával.

Ős hiszem, hogy ha már szülőid ihajtásához és hajlamaihoz képest palástot vettél a vállaidra, te az Ur szolgája lész és maradsz minden tekintetben. Kösebben van elötted egy jó példa: sajátsú el esperesednek minden tulajdonait bamarjásra s az akkor tásesid Kösztt Jánosfalván is az elsők közé fogsz tartozni. Hiveid ragaszkodása ezt megérdemli. Egy eklézsiát meghódítani sokkal könnyebb, mint annak ragaszkodását, szeretetét és bizalmát megnyerni s tartani. Sokadig egy meghódított birodalom semmit ér megtartani tudás nélkül. Ezt az, ésszerével-t ugy is figyelmedbe ajánlom, mint házasulandó embernek.

Minden fiatal ember hajlandó igazabb önmagában titkon azt hinni, hogy ő, kivételesen, soha sem vénül meg. Ebből sok halogatás, téves fogalom és káros cselekedet következik. Darkó bácsi és apád is virágzó fiatal emberek voltak annak idején. A mélek tavaszról nyár derekág gyüjtöznek, azon tul meglankadt a kedv és elkopnak a mezők. Siess a tudás és némi vagyon gyüjtésével, hogy öszre és tére is legyen.

Meg vagyok győződve, hogy fővárosi nagypapd, finom is fejér hajú pap apád és ritka szeresztéssel püspöktanárod is sok utra valót adtak neked. De azt mondják, hogy a pap szákja lehetetlen. Kaád belé az ős öszreveteleimet is, ha arra valóknak találod.

Nem bánom, ha még egyszer ifjú ábrándjaid drága selyemszálakba burkolod is magad, de csak ugy, hogy tavaszzal ugy kelj ki e gubából, mint gyakorlati ember, *a ki erős és nem fél az illök mohától.*

Isten áldása és szeretete rajtad és népeden

Béke velünk!

Derzsi József.

Római levél.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A multkori levelemben emlitettem, hogy a következőre készülök s e miatt nem irhatok többet. Szükség is volt ám a készületre, mert herkulesi munkat kell elvégeznem, a mig az ember valahogyan elvégzi. Az Absolutoriumom másolatát kellett hitelesíttetnem, de mivel az édes anya nyelvünkön volt kiállítva, igen nehezen ment; várni kellett a mig megerkezik az, a ki beszel magyarul. Előre kösztem, hogy mindent jól ki fogom beszélni magam vele. De ember tervez s Isten végez! Nem tudom megérkezett-e a magyar, mert az ajtón nem jött be senki, vagy tán meguntak, hogy jelentetemnai zavarom, nem munkajukban, hanem beszélgetésükben, egyszer csak ez jó kivette kezemből okmányaimat, bevitte egy más szobába, a honnan hitelesítve hozta ki. Meg Magyarország czimere sem hiányzott róla.

A Teatro Constanzi-ban végre bemutatásra került Mascagni legujabb darabja az Iris-t. Hogy milyen a muzsikája és milyen volt az előadás, azt nem tudom. A premieren egy páholy 260 lira volt, a kakasülő is elökelő hely volt, mert 10 lirát ért. De mar a másod k előadás tendes ráadásra volt, a mi mindenesetre a darab milyességére is enged következtetni.

A politikai és társadalmi e'et csendes. A Dreyfusügy s a turini hitra huzásai tartják ébren az alvásra kész társadalmi eletet.

Ugy a mint a multi héten a turini nemzetközi diák kongresszusról ide érkezett diákok zavartak meg az utczák egyhangu zaját. Engem természetesen legjobban erdekelt azért, mert magyarok is voltak. A magyarok igen szivesen fogadtak mindenfelé. A francziák ugan a legtöbb szeretettel, előzékenységben szesültek. Ez természetesen nem nagyon tetszett a magukat testvéreknek tartó olahoknak, de itt is hamar vereséget szenvedtek törökcsekettel. A mig tehetett hallani a romanok ellenése, éppen oly gyakran volt felhangzott: evviva patria de Kossuth, evviva l'Ungheria!

Az időjárásban bekövetkezett az esős negyed. Egy nap tu tavasz, tu nyár es ugyanannyi ösz van.

Természetesen ezért a kereskedők nem haragusznak, mert az »ombrello« és a sárczipő hatványozott mértékben fogy.

Különben egészségem van, melyhez hasonlót kivánok. — Róma, 1898. nov. 29. **cz—s.**

KÜLÖNFÉLEK

— **Közleledünk** az ev végéhez s épen azért felkérjük hatalékban levo t. olvasóinkat a hátralékos előfizetesi dijak eddig szives beküldésére.

— **Királyunk Ő Felsége jubileuma** alkalmából, úgy varosunk, mint varmegyénk községei fenyesen ünnepeltek e hó 2-án. Csütörtökön este a templomok harangjai s a helybeli katonaság dísztakarodja jelezte a következő nap jelentőségét. Másnap (2-án) kora reggel diszfelkelót fujtak. Később az összes polgári es katonai hatságok s az itt alloma szód katonasag teljes diszben, iskolák ifjuságai tanáraikkal a plebánia es ev. ref. templomba vonultak Te Deumos és ünnepi istentiszteletekre. Az iskolákban a tanitas szünetelt. A köz és magánépületeken nemzeti lobogók voltak s este az iskolák fényesen kivilagitva. — Mint tudósitónk irja — a Szentegyházas Olahfaluban tartott istentiszteleten Lántzky Sandor bányatulajdonos, gyari tisztkara- es összes munkásai vett részt s ugy a dal- es gyarban mint a templomban szinelteti. — **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi ker. miniszter Szász Elek és Bakó Lázár okleveles tanitókat az ujszékelyi állami elemi népiskolához rendes tanitókká nevezte ki.

— **Szabad lyceum.** Ma délután 5 órakor a rom. kath. fogymnasium diszterme Csehály Adolf főreálisk.-ai tanár, Udvarhelymegye népies müparól felovasiart tart, a melyre az érdeklődő közönség figyelmét ezennel felhivjuk. Az ősszes előadások ingyen gatassára érvényes jegy ára személyenként 50 kr, családjegy 1 frt.

— **Varmegyének alispánja** közeli lemondásának hirét hozta a napokban nehány lap. Mi egészen természetesnek tartjuk s lemondása e nem is illiteln belőle. csodat, sot meg sem emlékeztünk ezen tényről, mivel — mint alispánunk alabbi nyilatkozatából is kitünik — tudtuk, hogy feltételesen fogadta volt el annak idejen az alispánságot. Az ellenzéki hirre, illetően a hozzafűzött kommentárra vonatkozólag Jakab Gyula alispán következő nyilatkozattal felel: »Az U. H. idei 48. szamában közölte, hogy alispani állásomtol megvalni szándékozom s ezen nyugtazasi kérésem mar targyalva is lett. Az »Ellenzék« 28-iki szamában jónak itta ezt a hirt átvenni, azzal a szarkasztikus megjegyzéssel, »megunta az alispani szék dicsőségeheni sütkerézést«. Nem volt ugyanis szándékom sütkerezni ama dicsőség sugaraimat, melyek szerintem a fejemben vannak, s mérsékszo ügyek közlesével a hirlapiro közönség foglalkoztassék, de az utóbb emlitett passzusra vonatkozólag felhiva ezzem magamat kijelenteni, hogy igen is szándékom ezen évi junius havanak elsőjeben alispanomtol visszavonuni és 32 évi szolgalatom altal kiérdemelt nyugtatasomat kérni. Az indokolása azonban teves az »Ellenzének«, mert 1897. szeptember havaban igen tisztelt baratom es főispanom grof Haller János urattal fel lettem kérve, hogy engednek a kozigazgatasi megnyugtatasaban s tovabbi szolgalatomat szeket. En e felkeresnek engedtem, de 6 Méltósághoz intezett nyilatkozatomban hatarozottan hangsulyoztam, hogy tekintettel elorehaladt koromra, csakis egy ev ig vallalhatom ezen szolgalatot s ugy is lettem szultem, hogy olyan hir terjedt el a megyében, hogy szeretnek hiusag altal ösztönözve, visszalépésem utan megyei ellenzéket szandékozom szervezni. Ezzel a kacsával szemben csak annyit jelentek ki, hogy 1867. óta, mióta I. a kozigazgatasban vagyok, a Deakpárt s a nyomban lépo szabadelvűpártnak voltam a hive, az vagyok ma is es az is maradok Székely-Udvarhely, 1898. november hó 29. Jakab Gyula, alispán.

— **Doczember 2-ának** megünnepeltet a tanintezetken kivül alko lelkesedés. Legszép dicsőséget terkszerüleg előkészitett éretlen gyerkócz-tüntetés zavarta meg melleg, melyhez mar a delelotti rom. kath. istentisztelet alkalmaval derekasan hozzatartak a rom kath. fogymnasium s mindenkel, mint a templomba vali bevonulásuk alkalmával olyanzajt csaptak, hogy a rendőrmahelységben s fülel sértő lett volna. Hogy ezen »peldas rend« fentartásáert kit terhel a felelosseg, nem tudjuk, mindenesetre azonban hinni akarjuk, hogy hasonlo kicsapongasok meg nem ismetlődnek, sem az az diszben megjelenő hatóságok es testületek nem leznek kitéve, mert ezen insultussal szemben kenytelenségak tartana jövőre a rosszul megválasztott imaházat odalingni. Folytatasra volt ennek a tetelele egy felvonasban, melyben tudomásunk szerint — a szerint — az ős foreálisk. növendékei közül vettek egynehanyan részt s melylyel kudarczot vallottak, mivel a nepesnek számitott felvonulas alig 30—50 gyerkőczből allott, kikned erolkezet a polgarsag szamaszt nepszerüen ugy hogy a meg egy fianyi czipesznas sem csatlakozott hozzajok, — miből vilagosan kitünik, hogy a polgarsag királyhusege es hazafias erzese meg ezen metelyezokkel szemben is meg inditi örteni ragyogó tisztasagát s a vaszlo diszt öltöttt es fenyesen kirulgatott megyeszerü czimeren nem volt képes megzavarni; jöllehet, idétlen farhagaszok utjan is próbáltak zavart csinalni — ezeknek inkognitojat azonban melöbb módunkba alland felfeznii. Az egesz tüntetes az ős gyer hatósagi kőnyv láttára szappanbuborék sorsára jutott.

— **Meghivó.** A sz.-udvarhelyi m. kir. fő. foreálisk Nosz Gusztáv tanár vezetése mellett f. évi deczember hó 10 én az ifj. kirándulasi segélyző-alapjavara az ősz tanitó testulet szinházi ifjusagi rendez, melyre a nagyközönséget tiszteltetel meghivja. Belépő jegy I. és II. sor és oldalszékek 2 korona III—VIII. 1 korona 60 fillér, alföldiek 50 fillér, tanulójegy 1 korona. Kezdete 7½ órakor. Jegyek előre váltatnak Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésben s este a pénztárnál. Műsor: I. »Rajta, előre«. Beckertől. Énekli az ifj. vegyesnak. 2. »Keringő«. Gy. A.-tól. Előadja az ifj. zenekar. 3. »Iskarioth«. (V. felv. 1-ső jelenet). 4. »Diákdalok«. Hándlertől. Előadja az ifj. férfikar és zenekar. 5. »Margareta a rokkánál«, »Vorei morir« stb. Énekli Jánosy Ilonka. 6. »Két levél«. Monolog. Irta Gőczy István. Előadja László Mariska. 7. »Bordal«. Verditől. Zongorakísérettel előadja az ifj. férfikar. 8. »Valse de concert«. Előadja B. Kertész Bálint, mint szerző. 9. »Szálfütlenek«. Erődi Ernőtől. Énekli az ifjusagi vegyeskar. 10. »Induló«. Morascher H.-tól. Előadja az ifj. zenekar.

— **Varmegyei rendkivüli közgyűlés.** Hallerkőcsi Haller János grof főispan meghizásából Jakab Gyula alispan varmegyénk törvényhatósagi bizottsagát e hó 10-én d. e. 10 órára, a varmegyeház diszermebe közgyűlésre hivta. A tárgysorozat 27 pontból áll. A kormányrendeletek bemutatása során előterjesztésre kerül a földmivelési miniszter leirata az Erzsébet királyné emlékére ülésendő fáskra vonatkozólag. A kör- és községi orvosok fizetésenek, a házi pénztárból való előlegezésre hozott közgyűlési határozat megesemmisitése. A belügyi m. kir. miniszter — mellőzve a felebbezést — a törvényhatósági bizottságnak varmegyénk főispánja iránt kifejezett bizalmi és ragaszkodási határozatát, mint jogos akaratnyilvánulást — helybenhagyandónak találta. A hivatalos előterjesztések sorozatát Jakab Gyula alispan nyugtajázása iránti kérése és az e tárgyban kelt nyugtdiválasztanyi határozat s ennek alapján szükségesné vált helyettesités tárgyalása nyitja meg. Bentán alispán előterjesztj, hogy Szabó Mihálynak szolgálatának az ős tiszteletben körüli birásokoda engedélyezteessé s az előirt eskűt nevezett tegye le. Előterjesztj a pénztár October havi vizsgálatáról szóló jelentést; az árvaszéki jegyzői állás rendeszeresitése ügyét; Sándor Istvánt, Jung Cseles Lajos, Steinburg Ottó, Ugron János, Borbáth Daniel, Szél Géza, Szent-Királyi Árpád kösz. számvizsgáló elnökök lemondását; Demeter Lőrincz br.-nak a raval, Ugron Istvánnak a levolymosi val. ker. nyert törvényh. biz. tagságáról lemondását, a hon. m. gyám- pénztár okt. havi vizsg. szóló jelentését. Alispán Szombatfalva Udvarhely egyesitése miatt ujjalakitandó képviselőtestület választására elnök küldését kéri. Az igazoló vámszámvő bizottsága a nov. 16 án választott és az e hó 21-iki ülésben igazolt biz. tagok, valamint az 1886. XXI. t.-cz. 51. §. alapján szavazati joggal biró tisztviselők névsorát. Szabályrendeletek és szabályrendelet módositás. A községi ügyrét szóru előterjesztésre kerül Székely-Keresztur képviselőtestét a záróra megváltatása iránti kérése s több község számadása és költségvetése. Végül átiratok és kérvények.

— **Fülleréstely.** Elegáns közönség gyűlt ősze szerdán este a Schuapek-szálloban, hogy végig élvezze a nőegylet harmadik fülleréstelyét. Szándékosan használtam az »élvezés« kifejezést, mert őszintén szólva, ott lenni élvezet volt. Számuzve volt erről a kedves kis estélyről minden fesztesség, hideg tartózkodás s ezek helyett bekölözött a nyájas otthonosság s az ezzel járó vidam jókedv és derült hangulat. A csengettyü is, a mely a multkor annyiszor zavarta meg egy-egy vidámabb kis ugrott pajzán szellemet, most ritkábban szólott, de ezzel nem azt akarom mondani, hogy most kevesebb dolga lett volna, korántsem, sőt ellenkezőleg akkora volt a vigság, hogy most meg remény sem volt arra nézve, hogy legalább a műsor alatt a ki-kitörő jó kedvet megfékezhessék. De pedig ugyancsak megérdemelte volna a legodaadóbb figyelmet, mert mindkét szereplő szép tehetségát valósággal ragyogtatta. Lázár Ádám grof szellemes felolvasásával nyitott kedves élvezetet, mig Lányi Erzsébet szép szavalatával vivta ki a jelenlevőknek hatalmas tapsokban nyilvánuló elismerését. Az aranyifjuságot azonban leginkább a műsor vége érdekelte, mert már alig birta várni, hogy Szombatfalva szép leánykusszon. Nemsokára teljesült is vágya, mert Sándorka pompás darabban gyujtott rá, a melyet nem egyszer kellett megismételnia. Az e hó 7 iki fülleréstelyi — mint ősálljuk — Valentsik Ferencz dr.-nő és Bogdán Andor dr.-nő rendezik. A műsorról nem értesülünk.

— **Halálozás.** Novák Ferenczet, a helybeli ker. betegsegélyző pénztár pénztárosát sulyos családi csapás érte, testvére Novák Antal állami fögymn. rendes tanár elevenen 47-ik évében nov. 30-án elhunyt Szamos-Ujvári.

— **Szinielőadás a fülleréstelyen.** A polgári önképpőegylet fülleréstelyei hova-tovább mind érdekesebbek. A holnap (hétfőn) esto megtartandó fülleréstelyi műsorait Fredró Sándor grofunk »Egy felesége lesz a kedvesem« cimü vigjátékát adják elő: Pap Irma, Szabó Ilonka, Hermsen Helén, Palánocz Emma, Mészáros Róza, Szemerjai Károly ifj., Mészáros Zoltán, Stuch József, Berze Ignácz, Hettler Béla, Vázsi József végül pedig Lakatos Viola szavalat. A szinielőadás alatt Fischer Ferenczné rendező bizottsági elnökségével Ferenczi Mariska, Sebharszén Helén, Papp Z. Endre és Kovács Antal rendezik.

— **Mindenki figyelmébe** ajánljuk a kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság jelentését a kolozsvári A karácsonyi es ujévi ünnepek alkalmával rendkivüli mérveket öltö postai forgalom akadálytalan lebonyolithatása s a t. cz. közönség jogos érdekeinek megóvása czéljából a kellő intézkedéseket megtettuk ugy, hogy, de ezektől csak azon esetre várható kedvező eredmény: ha törekvésemben a t. cz. közönség is támogat s a feladandó küldeményeknél a következőket pontosan betartja. 1. Pénzt legegyszerűbb postautalványnyal küldeni, ez azonban szabályszerűen kitöltött levélben is eszközöltető, de más tárgyakkal egyebecsomagolva sem pénzt, sem ékszert küldeni nem szabad. 2. Csomagolásra faládacska, vesszőből font kosár, viaszos- vagy viszta közönséges vászon, — kivéli értékes esetben legjobb sulya tárgyaknál pedig legalább is több réteg erős csomagolópapír használandó. Ujságpapirba, czukorpapirba stb. osomagolt tárgy egyáltalában nem fogadtatik el, mivel azonban ugy dolozodnak a melyek nem postai csomagolas czéljaira lesznek készitve s a melyeknek szélei papir- vagy vászon szalaggal vannak megragasztva. Vászon, vagy papirburkolatu csomagokat erős gőbnékkli szineggel többszörösen és szorosan át kell kötni s a keresztszeszi pontokat és a szineg végeit jó minőségű pecsétviaszczal oly módon lepecsételni, hogy az egymásra fektetett vászon, vagy papirrétegek nyilásai közt a tartalomhoz férni ne lehessen. A fádacskák pecsételésénél az egyik kell ügyelni, hogy a fádacskák érintkező deszkafalai körül minden egyes pecsétlenyomat mindenik oldalt érintse, illetve lezárja Pecsételésre csakis vésett pecsétnyomó használandó 3. A czimiratokban a czimzett vezeték- és keresztnevén esetleges elünés vagy más megkülönböztető jelzés (pl. ifj., özvegy stb.), továbbá polgári állása, foglalkozása és lakhelye, — Budapestre és Bécsbe szóló küldeményeknél ezenkivül a kerület, utcza, házszám és lakás (emelet és ajtójáje) is szerepelni kell. A helyszini (rendeltetési helynél) a vármegye és azon helyekre nézve — a hol posta nincs — az utolsó posta megjelölése is feltétlenül szükséges. Kivánatos, hogy a czimiratot felsőrészén a felado neve és lakhelye is feljegyeztessék. A czimet magára a burkolatra kell irni, ha ez

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nem lehetséges, ugy fatáblóskára, bórdarabra, vagy erős lemezpapirra irandó s ezen czimirat erős zsineggel, vagy dróttal a csomaghoz kötendő. Papirlapokra irt czimeket egész terjedelmében kell a csomagra ragasztani s ezenkivül erős zsineggel többszörösen átkötni. Felette kívánatos, hogy a feladó a nevét és lakását, valamint a czimirat összes adatait magában foglaló czédulát a csomagban is elhelyezze. Azon esetben ugyanis, ha a küldemény czimirata szálfitás közben lesone, vagy olvashatlanná válna is, a továbbitás és kézbesítés a csomagba elhelyezett czédula alapján minden fennakadás nélkül lesne eszközölhető. 4. A csomagok tartalma ugy a czimiraton, mint a szálitó levelen szabatosan és részletesen jelezndó, a Budapestre és Bécsbe szóló csomagokon és szállítólevelekben pedig, ha a csomagok élelmiszereket vagy fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmaznak — a tartalom mennyiségének tüzetes kiirása is kívánatos (pl. egy darab hursa 2 kiló, egy darab salonna 1½ kiló, egy darab pulyka 4½ kiló, 2 liter bor stb.). A tartalom ily részletezése a fogyasztási adó kivetése czéljából szükséges és a kézbesítést lényegesen gyorsítja. A csomagolás tartós volta, valamint a czimére pontosság azért fontos, mert a czéiszerütlen vagy hiányos csomagolás, valamint a helytelen és hiányos czimére következményeiért a posta nem szavatol, de különben is a hiányos csomagolás esetén a csomagok tüközben könnyen megsérülhetnek, illetve a hiányos czimére más czimre vagy egyáltalában nem, vagy pedig csak tetemes késedelemmel kézbesíthetők. Végül torlódások kiküszöbe és a csomagokban még a feladás napján leendő továbbításra végett felfelénnél szükséges, hogy a karácsonni ünnepek és ujév előtt a csomagok még a délelőtti órákban postára adassanak. Vnohetich, posta-tár. igazgató.

Az ujságirói sorsjáték fényeremlyei. Pár nap óta titka szép iátvanyosságban gyönyörködtetnek a Kossuth Lajos-utczán járókelők. Díszlenszem. Az ujságirói sorsjáték kezelőségének kettős kirakata, melyben ki vannak állítva a Budapesti Ujságirók Egyesülete által rendezett sorsjáték fényeremlytárgyai. A sorsjáték-bizottság, mely magát e czélra tette Radisich Jenővel az orsz. iparmüvészeti muzeum igazgatójával és Keszler József dr tanárral, Jeszenszky István dr kir. közjegyzőt jelenítésben vizsgálta meg a sorsjáték kezelősége által beszerzett nyeremény-tárgyakat, melyek egyiké-egyig Bachrach cs. és kir. udvari szállító ékszerész hirneves műhelyéből kerültek ki. A 100,000 korona értékű fényeremény pompás, szépesge müvészi kompoziciója valóságos megleptés a bizottságot, a s szakértő gondos megvizsgálás után konstatálták, hogy értékére nézve is teljesen megfelel a megszabott feltételeknek, ez a fényeremény egy egész ékszer-garnitura, mely gyémántokkal és briliánsokkal van díszítve, melyek kirakott diademből, nyakékből, karperecből, melltűből fülbevalóból és egy gyűrűből áll. Olyan ékszerek, a miket bármelyik fejedelemnő is büszkén viselhet. A 20,000 koronás fényeremény egy pompás gyémántokkal kirakott nyakék es fülbevaló. A bizottság erre vonatkozólag is konstatálta, hogy ugy ötvösművészeti szempontból, mint értékére nézve egyformán megfelel a feltételeknek. A bizottság ezenkivül a többi nyeremánytárgyat is gondosan megvizsgálta a vásárnapjére nézve a legkedvezőbb véleményt mondotta ki, a mit azután a jelenvolt kir. közjegyző jegyzőkönyvbe foglalt. A nyeremény-tárgyaknak alandóan sok a bámulója. A fő-ujságárusok a sorsjáték, a mikor pazar vásárnap virágjára mellett valósággal kápráztató iátvanyosságot nyujtanak. A sorsjáték első húzása már január 4-én megtartatik a vigadó nagytermében s igy a közönség jól teszi, ha mieiobb elátja magát sorsjegyekkel, anyagtyai inkább, mert innen annak végrehajtása, olyan nagy a kelendőségök. Minden sorsjegy, melynek ára csak 50 kr, mind a hat huzáson játszik s igy egy sorsjegygyel hat nyeremányt is lehet csinálni. A sorsjáték kezelősége köteleszi magát, hogy a nyeremánytárgyakat, ha a nyerő fel kívanja, 20 százalék levonása mellett készpénzzel visszaváltja.

Hunnia néven uj és ujonan gyártott szivarkát ismertek a székesfővárosban. Mi — vidékiek — meg nem sokan ismerjük. Egyik jósmerősünk megajándokolta. Küldött egy dobozka Hunniát. A szivarkák dohányleveibe voltak osavarva s a doboz 5 darab Hunniát tartalmazott. Az ára 20 filler. Mint a napilapokból olvasott, az iránt vagyunk e szivarkák már meg is untak: ez a legujabb szivarkát. Válogatuak benne s mi még szinét sem láttuk a vidéki dohánytőzsdékben. A karácsonn közelget. Hölgyeink aggódnak, hogy milyen szivarkával lepik meg férjeiket. A Hunnia ezre alkalmas volna, de ha nem kapnuk... «Budapestről hozatunk!».

— **Brassói bank- és raktárház részv.-társ.** Mint értesülünk, nevezett intézet, mely a magyar általános hitelbanknál szorosabb viszonyban áll, vidékére kiöt decemberben elejével a helybeli összes egaira is fogja terjesztení, nevezetesen a takarékbetétet, váltóleszamitolási- és lombard-üzletre, valamint kifüldi pénzértékek adás-vevésére stb. E hirt annál szivesebben veszik tudomásul, mintán feutnevezett intézet egyik czélja az lesnő, hogy a környék pénzintézeteivel összeköttetésbe léjpen és azokat igényeik kielégítésében lehetőleg támogassa, mi által közvetve vidékünk gazdasagi viszonyainak emeléséhez hozzá fog járulni.

— **Szabad lyceum előadások.** A mult hét vasárnapi délutánjan, november hó 27-én a róm. kath. fő-gimnázium disztermében tartott szabad lyceum mélteva tesza a a mulatukban megkezdett faradozást arra, hogy közönségünk buzgon látogassa. Ugyanis ugy nagy a szellemi elvezet es hazon, a melyet az előadások folyamán nyerhetünk. Emlitett vasárnapi előadás is, melyet Ravasz Árpád ev. ref. koll. tanár tartott, «Vajda János lyrai és elbeszélő költeményei» czimen oly tanulságos és melyreható ismertetés volt, hogy a legmesszebb menő varakozásokat is meltán kielegitette.

— **Rövid hirek.** A király a budapesti szegények és szükölködők részére 4000 frtot és a gödöllői szegények részére 800 frtot adományozott magán pénztárából. — A hamis bor vizsgálata. Fabiny dr kozsvári egyetemi tanár olyan eljárást mutatott be, a melylyel pontosan megállapitható, hogy a bor természetes-e, vagy mesterséges? Bizonyos vegyi szert ont a borba, melytől a valódi zavaros lesz és azután lelleepedik benne a vizen kivül minden anyag. A mesterséges bor azonban kevesel változik csak az igazi rész ülepedik le. Igen fontos szer a mai hamisító korszakban. — A magyarság hóditása. Temesvár város törvényhatósága egyhangulag kimondta, hogy a német szinészetre, mely eddig az évad utolsó nehány hetében huzódott meg, a jövő évtől kezdve több nem reflektál s az egész évadra magyar társulatot szerződtet. — Községi hivatalok vasárnapi munkaszünete Esztergom vármegye alispánja — Bátorkesz plebánosnak és tőbb papiárnak kérésére — meghagyta a községek elöljáróságának, hogy ezentul vasárnap hivatalos órákat ne tartsanak. — Gépkezelők tanfolyama. Lokomobil- és czéplögépkezelők tanfolyama az állami felső ipariskolában (Budapest, VIII. Nepszinház-utcza S. sz.) jövő évi január 2-án nyilik meg s april 10-ig tart. Beiratások e hó 15-ctól 21-ikéig lesznek az intézet helyiségében. Vidékiek S-frt tandij beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak. —

— **A t. hölgyközönség.** Kik olcsó és izléses selyem, gyapjú- és szál vagy téli ruhákat akarnak vásárolni, kérjék Weiner Mátyás (Budapest, Andrássy-út 3.) házunk legnagyobb divatáruháza legujabb mintagyüjteményét, melyet ingyen és bérmentve küldenek meg. Tájékozási szándau megirandó, hogy mily minőségi és körülbelül mily árt szövet vagy selyem küldessék.

— **T. olvasóink figyelmébe ajánljuk** Serényi budapesti hirneve óráa és ékszerész hirdetését, mert e hirdetőnek czég vidéki rendelésekre különös gondot fordít.

KÖZGAZDASÁG.

Borhamisitók. Azzal a szenzációs leleplezéssel, mely feltárja a pécsi és villányi pincezók rejtve őrzött titkát: letünt a borkereseteló koresmárosok és panszoló borkereskedők aranykora. Az a «lajszár», melyet a hirdett jelszó a bompinu ellen jelszó, eles vágóval tásba helyezi egyes borkereskedők és pincszegyletek hirtelen meggazdagodásának titkát. Köztudomásuvá vált, hogy miként adhatta el a kereskedő közönséges borát 15 krért, fajborát 20 krért, literenként és tetszésére sem adja 26—35 kron alul) és miképpen adtak tul (alapos kereseteló uján) ezen, literenként 25—30 krért busás nyereséggel a koresmárosok. Maholnap ezaty igazolva lesznek a «lajszárak». Ugy-e ugy van? Ugy-e mondása, hogy t. i. az «olcsó bor» mind hamis. Ha egyéb eredménye nem is ezen «lajszárnak», annyit már mindenesetre konstatálhatunk, hogy ezentul a forgalomra szánt borkeresel ellenőrzése intenzivebb lesz s igy a borfogyasztásnál olvasóinak, hogy a hamisitás nehezebb lesz. A parlamentben a miniszter törvényrezitet helyez kiátásba, bár a tervbe vett intézkedések aligha lesznek a borkereskedők és koresmárosok ellen szólóan jelentékeny sérelem is, mert a forgalom korlátozása nélkül eszközölhetők. A revizióhól hasznu a fogyasztó közönséguek lesz; de bizalommal tekinthet a tervezet intézkedéseire a gazda is, kinek ha szerez a borhamisitás ellen szigorú intézkedés, a borfogyasztásnál olvasóinak, hogy a hamisitás nehezebb lesz. A parlamentben a miniszter törvényrezitet helyez kiátásba, bár a tervbe vett intézkedések aligha lesznek a borkereskedők és koresmárosok ellen szólóan jelentékeny sérelem is, mert a forgalom korlátozása nélkül eszközölhetők. A revizióhól hasznu a fogyasztó közönséguek lesz; de bizalommal tekinthet a tervezet intézkedéseire a gazda is, kinek ha szerez a borhamisitás ellen szigorú intézkedés, a borfogyasztónak nyereségének szigoru ellenőrzése, kellő kárpótlást fog találni — a hamisitott bor kiszoritása folytán — emelkedő árakban. Különben a borhamisitásról alkotott törvény nem is olyan rosz. Nem a törvényben van a hiba, hanem inkább annak végrehajtásban, vagy ugy abban, hogy egyatálában nem volt végrehajtva. A legutóbb történtek bizvást reméljük, tettre fogják ébresztem a hatóságokat is. A napi lapok ritka egyértelmüséggel hirdetik, hogy Udvarhely vidékén nem ritule el a pécsi bor; Gálffy székelykeresztúri főszolgabiró egész razziát rendezett a hamisitott borok felfedezése czéljából: nem lesz tehát érdektelen s azt hiszszük, hogy városunk polgársságának tesszük szolgálatot, midőn a borhamisitás ellen szóló, a 1893. XXIII. t.-cz. és onnek végrehajtási rendeletében foglalt — minket közelebbről érdeklő — intézkedésekről rövid vázlatot adunk. Ezt annál inkább közleségünknek sajtjuk, hogy a mesterséges borhamisitás ellen a hamisitás ellen a legerősebb fegyver, ha a polgársságunk, a törvényes óvó és megtorló intézkedések ismertetése által módot nyujtunk arra, hogy egészségét önmaga védelmezhesse.

A törvény szerint tilos mesterséges bort készíteni vagy gyártani, ugyszintén ilyen bort bármi módon forgalomba hozni. Magyarországba tehát külföldről sem szabad mesterséges bort behozni.

Mesterséges borra a bor, ha vi nem kizárólag szőlőből, illetve szőlőmustból készült; b) ha a borhoz tisztitott szeszen, vagy konyákon kivül viz, vagy bármely más anyag kevertetik.

Nem szabad a borba semiféle festő anyagot kevérni (szaffor kivételével), nem szabad abba glycerint, salicylt, vizet, szagositó olajat, zamatkivonatot tölteni.

Tehát a borunk vizzel való vegyitését is hamisitásnak fogjuk-e a törvény?

Tilos a bort oly vidék megjelölésével forgalomba hozni, hol nem termett vagy oly szőlőfaj megjelölésével árulni, melyből nem készült.

Nem képez azonban borhamisitást, ha a mustot vagy borbeverji pincszekezetben elnok meg és ilyen kezeljük és javitjuk. Ez alatt azonban csak oly eljárás értendő, mely a bor minőségét javitja a nélkül, hogy mennyiségét lényegesen szaporitaná, vagy oly anyagokat vinne bele, melyek természetes jellegéből kivetkeztetik.

A ki a fentjelzett tilalmak ellen vét, kihágást követ el s e czikk végén felsorolt büntetésekkel sujtandó

A kinek tehát a vázolt kihágásokról tudomása vagy alapos gyanuja van, ne késsék ezt (ha városban történt a kihágás) a rendőrkapitány vagy (más községekben a főváros kivételével) a főszolgabíronak feljelenteni. Tekintse ezt maga, gyermekei és polgártársai jó egészége iránti kötelességének.

Megbizatott feljelentés vagy alapos gyanu esetén, a főszolgabíró vagy rendőrkapitány köteles a gyanusitott egyén előzetes értesítése nélkül vizsgálatot tartani s ennek sikere érdekében esetleg az illető üzleti könyveit, megrendeléseit, számlát betekinteni, fuvarosait vagy egyéb bizzalálitott kihalgatni, egyéb adatokat beszerezni és mindezek alapján kideriteni, hogy honnan s mily mennyiségben vásárolta a gyanusitott borokat és kinek s mily mennyiségben adta el azokat. Köteles továbbá fenti hatóság a gyanus borból mintákat venni és a gyanusitott egyénnek is 1—1 bepecsolt mintát rendelkezésére bocsátani. A készletben lévő bormennyiségek jegyzőkönyvileg megállapitandók és összeirandók. A gyanusitottat figyelmeztetni kell, hogy a bor felett akként rendelkezzék, hogy ha a kihágás fennforgása tételtelig megállapittatik, bora el fog koboztatni, az esetben pedig, ha a megállapitott bormenyiségből hiányozneik, a hiányzó rész értékét lesnő köteles megtéríteni. Az egész vizsgálatról jegyzőkönyvet kell felvenni.

A borok zár alá vétele csak az esetben rendelhető el, ha azok mesterséges voltát a szakértő bizottság megállapitja. Ilyen állandó szakértő bizottság jelenben csak Budapesten és Kolozsváron van szervezve.

A hamisitást. konstatáló bizottsági vélemény lekörözteivel a főszolgabíró illetve kapitány tárgyalás után mondja ki az itéletet.

Az elöl felsorolt kihágások elkövetői 25—300 frtig terjedőleg büntetendő sujtandók; a ki pedig a hamisitott bort készíti ezenfelül 2 hónapig terjedő elzárással büntetendő.

A ki tehát borához vizet tölt, ezen utóbbi legsulyosabb büntetés alá esik!

Joga van ezenfelül a hatóságnak elrendelni a hamisitott bor elkobzását s az elitélt költségén leendő denaturálását, kötelezheti továbbá a hamisitott bor készítőjét vagy forgalombahozóját, hogy az elkobzott bor állami borraktárját megfizesse. Az itéletnek elitélt költségén való közzététele is elrendelhető.

Az itélet ellen (vármegyékben) az alispánhoz, onnan pedig a belügyminisztherhez fellebbezhetni.

A borhamisitó cselekvénye — a mennyiben büntető vagy egészségügyi törvénybe ütközik — sulyosabb büntetés alá is esik a fenntemlitettekhöl.

Van tehát törvényünk, a mely vele a borhamisitás ellen! Csak a hatóság legyen résen s teljesítse szigoru lelkiismeretességgel kötelességét s a közönség támogassa őt teljes odaadással működésében, mert csak ugy védheti meg legdrágább kincsét: egészségét! y...

HIVATALOS RÉSZ.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 27889—898. alisp. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község elöljáróságnak. Közhirtététel végett értesitem, hogy Bikafalva községben a száj- és körömfájás; Szent-Erzsébet, Nagy-Solymos, Kis-Solymos, Bözöd-Ujfalu, Kőrispatak, Etéd és Tarosafalva községekben a sertésvész megszűnt s e községek a zárlat alól felvannak oldva. Szék-Udvarhelyt, 1898. november 28. Jakab Gyula, alispán.

HIRDETÉSEK.

Sz. 18796—1898 szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykeresztúri járásban a siklói kórhába álláséról lemondott s ezen állás betöltésére határidőul folyó évi december 15-ike tüzetik ki. Előnéjfogva felhivatnak a pályázók, hogy ezen határidő megelőző nap alóirotthoz a folyamodványaikat annál is inkább hajják be, mert a később beérkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Ezen állás jövedelmei:

I. Rendes fizetés 50 frt. II. Lakbér 20 frt. XIII. Minden megbetegedési eset után 1 frt, vagy a természetben kiszolgálandó egy véka gabona.

Székely-Keresztur, 1898. november 10-én.

Dollny Róbert,
szolgabiró.

Legalkalmasabb
karácsoni és ujévi ajándékok:
arany- ezüst ékszerek, lánczok, gyűrűk, zsebórák, ingaórák, ébresztők stb. ugy KÉSZPÉNZÉRT (utánvét mellett) mint előnyös és szolid

részletfizetésre

legolcsóbban vásárolhatók 5 évi jótállás mellett

SERÉNYI óra- és ékszer gyári raktárban Budapest, VII. Erzsébet-körut 34. 1 em.

Fiókszlet: II. Fő-utcza 21.

A világhirű AUDEMARS FRÈRES genfi óragyár kiz. vezérképviselete.

Vidéki megbizások pontosan eszközöltetnek.

TELEFON.

Képes árjegyzék ingyen.

Magas jutalékban

részesülnek megbizható szolid ügynökök, kik törvényszerben megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Mercator" czimen: Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utcza 4. intézendők.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Az

erdélyi hegyi borok

TEUTSCH B. JÓZSEF

pincéjéből

(Segesvárt, Erdélyben)

Árjegyzék kivonata:

Nagy Küküllőmenti 1896-beli	1 liter	36 kr.
Marosmenti	1 liter	40 kr.
Kis-Küküllőmenti	1 liter	42 kr.
Bolkácsi	1 liter	60 kr.
Darosi	1 liter	65 kr.

üveg nélkül. Az üvegekért 7 kr fizetendő és ugyanez árban tisztán kimosva visszavétetnek.

Főraktár: GALJÁNOS fűszer- és csemegekereskedésben Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utcza).

Legolcsóbb és legczélszerűbb

karácsoni ajándék

egy

Ujságirók-Sorsjegye

melylyel

egy korona árért

egy 100,000 koronás és öt 20,000 stb. koronás nyereményt lehetnyerni.

Az összes nyereményeket a kezelőség 20% levonással kivánatra készpénzben visszaváltja. Minden sorsjegy mind a 6 huzáson játszik.

Huzás már 1899. januárhó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

A „Székely-Udvarhely kiadóhivatala,

(Kossuth-utcza)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves hatáserő ellenálló az idő megpróbálásnak, mert már több mint 30 év óta mechanikai, fájdalomcsillapító bedörzsöléskére alkalmaztatik köszvényben, csúzban, tagszaggatásnál és meghűlésekkel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem tévkes szer, hanem igazi napszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban magában minden gyógyszertárban kesztetben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyunk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony"-vonjegy és Richter czégnevezés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER P. A.D. cs. és kir. udvari szállító, BUDOLSTADT.

Kapható Székely-Udvarhelyt Nagysolymosi Koncz Ármia gyógytárában.

Csak fiatal embereket

értesíteltetni tartok, hogy a

párisi Dr. BOLTON

Injectio Orientál

már néhány napi használat után elmúlasztja még a legrégibbantalmatat is, fölösegos tonát sautal olaj vagy copaiva balsamumnak kiszélesedni, mert csaka gyomrot rontják és a bajtnem gyógyítják meg.

1 üveg Bolton injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszertára Budapest,

V., Nagykorona-utcza 23. (Szécheny-tér sarkán).

Főraktára Székely-Udvarhelyen:

Ifj Solymossy János gyógyszertárában.

Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.

Postai megrendelések czíme: 23—30

Zoltán gyógyszertár Budapest.

Amerikai zsebórák.

Jótallással, hogy a nickel szinét nem változtatja, szerkezete ponto sabb és jobb, mint a legdrágábbaké. Ára darabonként 3 frt. Jótallás mellett, mig a készlet tart. Hozzá ezüstös óralánczot 60 kr

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállitason kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Borbélytegséglő megmunt. Tartós és pénzt megtakarító. Darabja 3 frt. A penge "" csillagon acczélból és a tőlöki részei alpaczákból vannak Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

BUDAPEST, V. ker., Kálmán-utcza 17.

Gyüjtőknek 5 darab után egy ingyen küldetik.

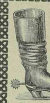

Értesítés

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a raktáromon levő téli árut a rendes árnál olcsóbban kiárusítani szándékozom. — Férfi csizmák, gámáslik, sárezipők, férfi és női téli czipők stb. kivételes olcsó árban kaphatók a míg a készletben tart.

T. tiszteletteel **BOCK J. JÓZSEF**

Sz. 16580—98.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye homoródi járásban a homoródszentmártoni körorvosi állásra ujabban pályázatot nyitok, s felhivom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. t.-cz. 9 s az 1876 évi XIV. t.-cz. 153 §-ainak értelmében felszerelt pályázati kérésöket *folyó évi december 20-ig* hozzám adják be.

A választás december 21-én d. e. 10 órakor történik Szent Márton község házánál.

Javadalmazás előleges évnegyedi részletekben fizetve: 600 frt tőrsfizetés, 150 frt fuvar és 80 frt lakbér illetmény, rendelvények díja: lakásán 20 kr, hivatalos kőrutak alkalmával 60 kr, más esetekben 1 frt. és fuvar.

Azok, kik személyesen bemutatják magukat a választóknak — előnyben részesülnek.

Oklánd, 1898. november 23.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

Sz. 19279—98. szlgb.

Pályázati hirdetmény.

Zetelaka nagyközségben üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazés: 400 frt évi fizetés, 40 frt irodai átalány, 120 frt irodai és szállásbér s magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapitott árak.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 6. §-ában meghatározott módon felszerelt pályázati kérésöket hozzám **folyó évi decz. 20-án** déli 12 óráig adják be.

Ezen határidőn tul érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Székely-Udvarhelyt, 1898. november 24

Dr. Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

Sz. 15490—1898. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében a VIII-ik közegészségi körorvosi állomás lemondás folytán üresedésbe jött.

Ezen körhöz Szentegyházas és Kápolnás-Olákfalu, Lövéte és Homoród-Almás községek tartoznak Szentegyházas-Olákfalu központtal, hol az orvos köteles lakni.

Fizetés évi 400 frt és természetbeni szállás.

A körorvos nyáron a homoródi gyógyfürdőn fürdőorvosi teendőket végezvén, ezért külön 200 frt fizetés s fürdőben két szobából álló lakás illeti.

Az orvosi rendelvények valamint a műtétek díjai is szabályozva vannak 50 krtól 15 frtig, vagyontalan betegek díj nélkül gyógykezelendők.

Járvány kiütése vagy hivatalból lett kiküldetésénél a körorvost díj nem illeti, csak természetben kiszolgáltatandó fuvar vagy annak ára kiléométerenként 15 kr.

A körorvos köteles leend havonként és félévenként a járási orvoshoz egészségügyi jelentést és kimutatást beküldeni.

A pályázni kívánók felhivatnak, hogy az 1876. évi XII. t.-cz. értelmében felszerelt folyamodványokat **1898. évi december 10-ig** alólirott járási főszolgabiróhoz adják be.

Székely-Udvarhelyt, 1898. november 17-én.

Dr. Demeter Lőrincz,
főszolgabiró.

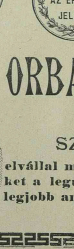

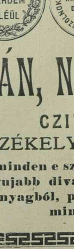

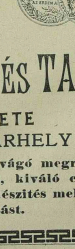

ORBÁN, NAGY és TAMÁS

CZIPŐÜZLETE

SZÉKELY-UDVARHELYT

elvállal minden e szakmába vágó megrendeléseket a legujabb divat szerint, kiváló csinnal, a legjobb anyagból, pontos elkészités mellett, ugy minden javitást.

Nyomatott a Kiadóhivatalnak Betsch Ká. könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1898.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Digitális Könyvtár, Erdélyi Múzeum-Egyesület Könyvtár, BCU Cluj-Napoca.